

EINING 4: VIÐBRAGÐSÁÆTLANIR SKÓLA GEGEN HAMFÖRUM OG ÖRUGGT NÁMSSVÆÐI

ÞJÁLFUNAREINING 20: Að takast á við mýtur og rangfærslurum hamfarir í skólum

Höfundur : [Von Hope/ VETREADY Project Partnership]

Verkefnisnúmer: 2024-1-ES01-KA220-VET-000257287

Co-funded by
the European Union

Fjármagnað af Evrópusambandinu. Skoðanir og álit sem settu fram eru þó eingöngu á ábyrgð höfundar(a) og endurspeglækki endilega afstöðu Evrópusambandsins eða Servicio Español para la Internacionalización de la Educación (SEPIE). Hvorki Evrópusambandið né að veita-aðili getur verið ábyrgur fyrir þeim.

Markmið þjálfunareiningarinnar

Almennt markmið: Að gera þátttakendum kleift að þekkja, efast um og leiðrétta algengar mýtur og rangfærslur sem tengjast skólatengdum hamförum (t.d. eldsvoðar, jarðskjálftar, heilsufarskrísur), og stuðla að gagnrýnni hugsun og ábyrgum samskiptum í neyðartilvikum á skólalóðum.

Lengd þjálfunareiningar: 2,6 fræðslustundir

Matsaðferð: Fjölvalapróf eftir að þjálfunareiningu lýkur

Markhópar: VET-nemendur, CVET-nemendur, útflytjendanemendur, VET- og CVET-kennarar

Viðurkenning fyrir þátttakendur:

Skírteini um lok þjálfunar (óformlegt þjálfunarnám)

Viðurkenning fyrir kennara:

Skírteini um faglega hæfnipróun

Tilgreind þverfagleg ESCO-hæfni í flokki T3.2: Að beita fyrirbyggjandi nálgun

Niðurstöður þjálfunareiningar

Þekking

1. **Skilja** muninn á rangfærslum og vísvitandi upplýsingaaflögum í samhengi skólaneyðar.
2. **Þekkja** algenga sálfræðilega kveikjur (t.d. ótti, vantraust) sem gera skólasamfélög viðkvæm fyrir orðrómi og upplausn í neyðartilvikum.
3. **Útskýra** hvernig það að fylgja staðfestum, opinberum heimildum styður samhæfðar viðbragðsáætlanir í neyð og dregur úr ringulreið á vettvangi.

Hæfni

1. **Greina** mynstur rangfærslna (t.d. æsifréttatitla, nafnlausra heimilda) í færslum á samfélagsmiðlum sem tengjast sviðsettu skólatilfelli.
1. **Beita** sannprófunaraðferðum (t.d. samanburði, gagnayfirferð, bakmyndaleit) til að meta áreiðanleika fullyrðinga sem tengjast hamförum áður en þær eru deildar.
1. **Koma á framfæri** staðreyndamiðuðum, skýrum og róandi skilaboðum til jafningja, foreldra og samfélagsins í sviðsettri skólaneyð til að **koma í veg fyrir læti**.

Þessi hæfni tengist beint þverfaglegri ESCO-hæfni T3.2: **Að beita fyrirbyggjandi nálgun**

- taka ábyrgð
- taka ákvarðanir
- sýna staðfestu

Inngangur: Hvað felst í því að takast á við mýtur og rangfærslurum hamfarir í skólum

- Þessi eining einblínir á að skilja og leiðrétta algengar mýtur og rangfærslur sem tengjast hamförum í skólaumhverfi.
- **Af hverju skiptir þetta máli?**
- Mýtur og rangar skoðanir geta valdið læti, óöruggum aðgerðum og slæmri ákvarðanatöku í neyðartilvikum.
- Réttar upplýsingar bjarga mannlífum og tryggja að nemendur, kennarar og starfsfólk bregðist rétt við í raunverulegum aðstæðum.
- Með því að læra að greina og ögra rangfærslum geta skólar byggt upp öruggara og þolnara námsumhverfi.
- Að styrkja alla innan skólasamfélagsins með réttum og lífsbjargandi upplýsingum, þekkingu og sjálfstrausti í hamförum.

Lykilhugtök og hugtakanotkun

- **Viðbúnaður gegn hamförum:** Hamfarir geta átt sér stað hvenær sem er, svo að vera undirbúinn þýðir að vita hvað á að gera, hvert á að fara og hvernig á að vernda sjálfan sig og aðra áður en þær eiga sér stað.
- **Rangfærslur:** Þetta eru rangar eða ónákvæmar upplýsingar sem eru deildar án skaðlegrar ásetnings. Fólk getur dreift þeim því það trúir að þær séu réttar, en þær geta samt skapað rugling eða óöruggar aðgerðir í neyðartilvikum.
- **Mýta:** Mýta er algeng trú eða saga sem hljómar sönn en byggir ekki á staðreyndum. Til dæmis trúa sumir að það sé alltaf öruggt að standa í dyragætt í jarðskjálfta, en það er ekki alltaf rétt.
- **Öruggt námsumhverfi:** Þetta þýðir skólaumhverfi þar sem nemendur, kennarar og starfsfólk upplifa öryggi og vernd—líkamlega, tilfinningalega og félagslega—sérstaklega á meðan eða eftir hamfarir.
- **Viðbragðsáætlun í neyð:** Þetta er safn skýrra skrefa og aðgerða sem skólar fylgja þegar hamfarir eiga sér stað, svo sem hvar á að rýma, hverjum á að tilkynna og hvernig á að veita sjúkrastofnun.
- **Þol:** Þol felur í sér getu til að jafna sig og styrkjast eftir kreppu. Það þýðir að læra af hamförum, aðlagast áskorunum og halda áfram námi á öruggan hátt.
- **Gagnrýnin hugsun:** Þetta er hæfnin til að sannreyna staðreyndir, spyrja gagnrýnna spurninga um upplýsingar og taka upplýstar ákvarðanir í stað þess að trúa öllu sem maður heyrir. Þetta hjálpar til við að koma í veg fyrir útbreiðslu mýta og rangfærslna um hamfarir.

Að skilja mikilvægið

- Um alla Evrópu **eru skólar í fremstu víglinu viðbúnaðar gegn hamförum**. Á hverju ári trufla flóð, skógareldar og stormar námsferli og ógna öryggi milljóna nemenda. Árið 2023 **ollu loftslagstengdar hamfarir meira en 77 milljörðum evra í tjóni innan Evrópu**.
- Börn verða oft fyrir mestum áhrifum en eru líka öflugustu hreyfiafl breytinga. Þegar nemendur læra staðreyndir og ögra mýtum um hamfarir hjálpa þeir fjölskyldum sínum og samfélögum að vera örugg.
- **Alþjóðaveðurstofan** greinir frá **fimmfalda aukningu á veðurtengdum hamförum á heimsvísu á síðustu 50 árum**. Rangfærslur á slíkum tímum geta valdið læti og hættulegum ákvörðunum, sérstaklega í skólum sem skortir skýra og staðreyndamiðaða leiðsögn.
- Þessi þjálfun styður lykilmarkmið Evrópu samkvæmt **aðlögunarstefnu ESB og viðnámsmarkmiðum gegn hamförum** með því að efla fræðslu, vitund og sannleikamiðaðan viðbúnað. Að styrkja nemendur með réttum upplýsingum þýðir **að bjarga mannlífum, vernda skóla og byggja upp seiglu í Evrópu**.

Af hverju þessi þjálfunareining skiptir máli

- Það getur verið skyndilegt eldsviðvörðunarboð, skjálfti sem hristir kennslustofu eða ókunnugur einstaklingur sem kemur inn í bygginguna. Eitt lítið atvik getur valdið ótta, ruglingi og læti meðal nemenda.
- Á þessum stundum veltur líf ekki á líkamlegum styrk heldur meðvitund, ábyrgð og hæfni til að halda ró sinni á meðan aðrir fá áfall. Að vita hvað á að gera, hvernig á að bregðast við og hvernig á að hjálpa öðrum getur bjargað mannlífum.
- Þessi þjálfun styrkir bæði nemendur og kennara til að þekkja mýtur, bregðast af öryggi og skapa öruggt námsumhverfi. Með því að æfa þessa færni verndar þú sjálfan þig, bekkjarféлага þína og allt skólasamfélagið — og breytir þekkingu í raunverulegar aðgerðir þegar mest á reynir.

Náttúruhamfarir í samhengi mýta og rangfærslna í skólum

- **Jarðskjálftar, flóð, stormar og eldar** geta truflað skólastarf og valdið læti meðal nemenda og starfsfólks.
- Snemmviðvörðunarkerfi og skýrar leiðbeiningar hjálpa skólum að bregðast við **fljótt og örugglega**.
- Að skilja **algengar mýtur og rangfærslur** um hamfarir tryggir að nemendur bregðist rétt við.
- Sálfræðilegur stuðningur og róandi leiðsögn eru lykilatriði þegar neyð sú kemur niður á börn.
- Viðbúnaður í skólum **verndar nemendur, kennara og allt samfélagið**.

Jarðskjálftar

Af hverju skiptir þetta máli

- Jarðskjálftar geta komið skyndilega og valdið læti í kennslustofum og skólabyggingum.
- Ranghugmyndir um örugga staði (t.d. „dyragættir eru alltaf öruggastar“) geta valdið meiðslum.
- Viðbúnaður, skýrar rýmingaráætlanir og róandi leiðsögn eru lykilatriði fyrir öryggi nemenda.

Jarðskjálftar

Mýtur og staðreyndir um jarðskjálfta

- **Mýta:** „Það er öruggast að standa í dyragætt í jarðskjálfta.“
Staðreynd: Dyragættir eru ekki alltaf öruggar. Best er að beygja sig niður, hylja sig og halda sér fast undir sterkum húsgögnum.
- **Mýta:** „Jarðskjálftar eiga sér aðeins stað á hættusvæðum.“
Staðreynd: Jarðskjálftar geta orðið hvar sem er, þannig að skólar ættu alltaf að hafa viðbúnaðaráætlun.

Að þekkja staðreyndir um jarðskjálfta hjálpar nemendum að bregðast rétt við og dregur úr líkamsáfalli og læti.

Flóð

Af hverju skiptir þetta máli

- Flóð geta skyndilega truflað skólavani og komið nemendum í hættusvæði.
- Rangfærslur um öryggi í flóðum geta seinkað rýmingu eða hindrað rétta skjólun.
- Skólar þurfa skýr samskipti, öruggar rýmingarleiðir og vitund um staðbundna áhættu.

Flóð

Mýtur og staðreyndir um flóð

- **Mýta:** „Það er alltaf öruggt að ganga eða keyra í gegnum flóðvatn.“
Staðreynd: Jafnvel grunnt vatn getur verið hættulegt; forðastu að ganga eða keyra í gegnum það.
- **Mýta:** „Flóð verða aðeins í mikilli rigningu.“
Staðreynd: Flóð geta einnig orðið vegna stífluðra skólpa, snjóbráðnunar eða bilunar í stíflum.

Rétt þekking á flóðum verndar nemendur og tryggir skjót og örugg viðbrögð.

Hitabylgjur

Hitabylgjur: Af hverju skiptir þetta máli

- Mjög mikil hiti getur haft áhrif á heilsu nemenda og skólasókn.
- Ranghugmyndir um vökvun, útivist eða kælingu geta verið hættulegar.
- Skólar verða að fylgja leiðbeiningum um mikinn hita, útvega vatn og aðlaga athafnir á öruggan hátt.

Hitabylgjur

Mýtur og staðreyndir um hitabylgjur

- **Mýta:** „Að drekka gos eða koffín heldur manni vökvuðum í hitabylgju.“
Staðreynd: Vatn er best; sykraðir eða koffíndrykkir geta aukið hættu á ofþornun.
- **Mýta:** „Það er alltaf öruggt að stunda útivist eins og venjulega, jafnvel í miklum hita.“
Staðreynd: Takmarka þarf útivist á heitustu tímum dags til að koma í veg fyrir hitaslag.
- Að skilja öryggi við hitabylgjur tryggir vellíðan nemenda og kemur í veg fyrir hitatengda sjúkdóma.

Staldraðu við og hugleiddu

Læti í jarðskjálftaæfingu!!!

- Þetta er venjulegur skóldagur. Skyndilega fer jarðskjálftaviðvörðunin í gang. Sumir nemendur hlaupa strax að útganginum, á meðan aðrir frjósa. Kennari hrópar misvísandi leiðbeiningar vegna úreltra upplýsinga sem hún heyrði frá færslu á samfélagsmiðli. Læti breiðast hratt út í kennslustofunni.

„Hvað myndir þú gera í þessari aðstöðu?“

„Hvernig gætir þú hjálpað bekkjarfélögum þínum að vera örugg á meðan þú heldur ró þinni?“

Mynd 1. Mynd af neyðaræfingu við jarðskjálfta

(Gervigreindarframleitt úr ChatGPT)

● Staldraðu við og hugleiddu

● Haltu ró og fylgdu neyðaráætlun skólans!!!

- Mælt er með að gera
- Haltu ró og fylgdu neyðaráætlun skólans.
- **Beygðu þig, hlífðu þér og haltu þér** undir sterkum húsgögnum ef þú ert inni.
- Rýming á aðeins að fara fram **þegar leiðbeint er** af þjálfuðu starfsfólki, með skýrum og öruggum leiðum.
- Hjálpaðu bekkjarfélögum ef mögulegt er, en hafðu eigið öryggi í forgangi.
- **Af hverju sumar algengar viðbragðir eru óöruggar**
- **Að hlaupa strax af stað** getur valdið falli, troðningi eða meiðslum.
- **Að frjósa eða fylgja rangfærslum** (t.d. „dyragættir eru öruggastar“) getur aukið hættu.
- **Landsviðmið um neyðarviðbrögð** mæla með æfingum, skýrum leiðbeiningum og eftirliti til að minnka líkurnar á læti.
- Viðbúnaður byggður á staðreyndum og róleg viðbrögð bjarga mannlífum — rangfærslur og læti setja alla í hættu.

Tæknilegar / iðnaðarhamfarir í samhengi mýta og rangfærslna í skólum

- **Efnaleki, rafmagnsleysi og vinnuslys í verksmiðjum** geta truflað skólastarf og skapað heilsufarsáhættu.
- **Rangfærslur eða orðrómur** um slík atvik geta valdið læti meðal nemenda og starfsfólks.
- **Snemmviðvörðunarkerfi** og skýrar neyðarleiðbeiningar eru nauðsynleg fyrir viðbúnað í skólum.
- Skólar verða að veita **sálræna fyrstu hjálp** og stuðning til að hjálpa nemendum að takast á við ótta og rugling.
- Að vera upplýstur og fylgja öryggisreglum hjálpar til við að **vernda nemendur, starfsfólk og allt samfélagið**.

Efnalekar

Af hverju skiptir þetta máli

- Efnalekar í nágrenni skólans eða inni á skólalóð geta útsett nemendur og starfsfólk fyrir skaðlegum efnum.
- Læti, rangfærslur eða orðrómar um eiturefni geta gert aðstæður verri.
- Að þekkja **rýmingarleiðir, leiðbeiningar um skjól á staðnum og varnarviðgerðir** er nauðsynlegt fyrir öryggi.

Efnalekar

Mýtur og staðreyndir um efnaleka

- **Mýta:** „Að opna glugga gerir útsetningu fyrir efnum alltaf örugga.“
Staðreynd: Loftræsting fjarlægir ekki endilega eittraðar gastegundir; fylgja þarf opinberum leiðbeiningum um skjól á staðnum.
- **Mýta:** „Öll efni eru strax hættuleg og krefjast fullrar rýmingar.“
Staðreynd: Sum efni er hægt að einangra; fylgja þarf leiðbeiningum þjálfaðs starfsfólks og opinberum viðvörðunum.

Rétt þekking og það að fylgja opinberum leiðbeiningum dregur úr hættu og kemur í veg fyrir læti.

Rafmagnsleysi / Bilun í rafmagnskerfi

Rafmagnsleysi: Af hverju skiptir þetta máli

Skyndilegar rafmagnsbilanir geta truflað kennslu, viðvörunarkerfi og samskipti í skólum.

Rangfærslur um lengd rafmagnsleysis eða hugsanlegar hættur geta valdið ruglingi.

Skólar þurfa neyðarlýsingu, varasamskipti og skýrar leiðbeiningar til að tryggja öryggi.

Rafmagnsleysi / Bilun í rafmagnskerfi

Mýtur og staðreyndir um rafmagnsleysi

- **Mýta:** „Það er alltaf öruggt að nota rafmagnstæki í rafmagnsleysi.“
Staðreynd: Gallað tæki geta valdið raflosti eða eldhættu; fylgja þarf aðeins öryggisreglum skólans.
- **Mýta:** „Nemendur eiga að yfirgefa skólann strax í rafmagnsleysi.“
Staðreynd: Rýming er aðeins nauðsynleg ef leiðbeint er um það; öruggast er að halda ró og fylgja leiðbeiningum.

Að fylgja viðurkenndum verklagsreglum og halda ró tryggir öryggi við rafmagnsbilanir.

Iðnaðarbruni

Iðnaðarbruni: Af hverju skiptir þetta máli

- Eldar í nágrannaverksmiðjum eða skólalabbboratóríum geta myndað reyk, eiturefni og kallað á rýmingu.
- Læti, orðrómar eða rangfærslur um útbreiðslu elds geta sett nemendur í hættu.
- Viðbúnaður felur í sér **rýmingaræfingar, reyköruggar leiðir og samskiptareglur.**

Iðnaðarbruni

Mýtur og staðreyndir um iðnaðarbruna

- **Mýta:** „Að hlaupa beint í gegnum reyk er fljótlegasta leiðin til öryggis.“
Staðreynd: Að skríða lágt og fylgja skipulögðum rýmingarleiðum kemur í veg fyrir reykeitrun.
- **Mýta:** „Hægt er að hundska brunaviðvörðun ef ekkert sést.“
Staðreynd: Meðhöndla þarf brunaviðvaranir sem raunverulegar neyðarviðvaranir þar til yfirvöld staðfesta annað.

Réttur undirbúningur og staðfestar upplýsingar vernda mannlíf í iðnaðarbrunum.

Staldraðu við og íhugaðu

Efnaóhapp nálægt skóla!!!

- Á venjulegum skóladegi verður efnaóhapp í nálægri verksmiðju. Vindurinn ber gufur í átt að skólanum. Nemendur taka eftir sterkri lykt og byrja að örvænta. Sumar hlaupa að útgöngum, á meðan aðrir fylgja orðrómi á samfélagsmiðlum um að efnið sé banvænt. Kennarar eru óvissir um hvort eigi að rýma eða halda öllum inni.
- „Hvað myndir þú gera ef þú værir nemandi eða kennari í þessari stöðu?“
- „Hvernig gætir þú staðfest upplýsingar og haldið öllum rólegum á meðan beðið er eftir opinberum leiðbeiningum?“

Staldraðu við og íhugaðu

Efnaóhapp nálægt skóla!!!

- Haltu ró þinni og fylgdu neyðaráætlun skólans.
- Verið inni ef fyrirskipað er—lokaðu gluggum og hurðum og slökktu á loftræstingu ef þess er krafist.
- Bíðið eftir opinberum leiðbeiningum frá viðbragðsaðilum áður en rýming fer fram.
- Haldið nemendum saman og róið þá, veitið sálrænan stuðning ef þörf er á.

Af hverju eru sumar algengar viðbragðir óöruggar:

- **Að hlaupa strax út** getur leitt til útsetningar fyrir eiturgufum eða umferðarslysum.
Að fylgja orðrómi eða færslum á samfélagsmiðlum getur valdið læti og hættulegum ákvörðunum.
- **Leiðbeiningar frá staðfestum aðilum:**
- **EV Civil Protection og Rauði krossinn** mæla með að fólk haldi sig inni við efnaóhöpp nálægt íbúasvæðum.
- Landsviðvörðunarkerfi leggja áherslu á **skýr samskipti, rólega stjórn og að fylgja opinberum fyrirmælum.**

Róleg, staðreyndamiðuð ákvörðunataka, byggð á staðfestum upplýsingum, tryggir öryggi nemenda og kemur í veg fyrir læti í neyðartilvikum.

Líffræðilegar / Heilsutengdar hamfarir í samhengi við að uppræta skólagöðsagnir og rangfærslur um hamfarir

- **Faraldrar, heimsfaraldrar og matarsýkingar** geta haft áhrif á skóla með því að breiðast hratt út meðal nemenda og starfsmanna.
- **Rangfærslur eða göðsagnir** um smitleiðir geta aukið ótta, áhættusama hegðun eða stimplun.
- **Viðvörðunarkerfi, hreinlætisreglur og bólusetningarátak** eru lykilatriði til að vernda nemendur og starfsfólk.
- Skólar þurfa að veita **sálræna skyndihjálp** til að styðja nemendur sem glíma við kvíða, streitu eða félagslega einangrun.
- Upplýst ákvörðunataka og að fylgja staðfestum leiðbeiningum tryggir **öruggt námsumhverfi** og eykur seiglu samfélagsins.

Faraldur / Uppkoma (t.d. inflúensa)

Af hverju þetta skiptir máli

- Faraldrar geta breiðst hratt út meðal nemenda í kennslustofum.
- Rangfærslur (t.d. goðsagnir um bóluefni eða heimilisráð) geta aukið áhættu.
- Skólar þurfa hreinlætisráðstafanir, snemmgreiningu og skýra samskiptaleiðir til að draga úr smitum.

Faraldur / Uppkoma (t.d. inflúensa)

Goðsagnir og staðreyndir um faraldra

- **Goðsögn:** „Heilbrigðir nemendur þurfa ekki að fylgja hreinlætisreglum.“
Staðreynd: Allir verða að fylgja hreinlætisreglum til að koma í veg fyrir útbreiðslu sjúkdóma.
- **Goðsögn:** „Bóluefni virka ekki í skólafaröldrum.“
Staðreynd: Bóluefni minnka smit verulega og vernda samfélagið.

Staðreyndamiðað hreinlæti og bólusetningar vernda nemendur og halda skólum öruggum.

Heimsfaraldur

Af hverju þetta skiptir máli

- Heimsfaraldrar geta raskað öllu skólakerfinu og valdið kvíða meðal nemenda.
- Rangar upplýsingar á netinu geta dreift ótta og hvatt til óöruggs atferlis.
- Undirbúningur felur í sér grímur, fjarlægðartakmarkanir, fjarkennsluáætlanir og stuðning við geðheilsu.

Heimsfaraldur

Goðsagnir og staðreyndir um heimsfaraldra

- **Goðsögn:** „Aðeins eldri fólk veikist.“
Staðreynd: Nemendur og starfsfólk getur veikst; allir ættu að fylgja öryggisráðstöfunum.
- **Goðsögn:** „Heimilisráð geta komið í stað opinberra leiðbeininga.“
Staðreynd: Fylgið leiðbeiningum heilbrigðisyfirvalda varðandi forvarnir og meðferð.

Staðfestar leiðbeiningar vernda heilsu og tryggja öruggt námsumhverfi.

Matarbornir sjúkdómar / Mengun

Matarborne sjúkdómar: Af hverju þetta skiptir máli

- Mengaður matur í skólamötuneinum getur valdið veikindum meðal margra nemenda.
- Sögusagnir eða rangar upplýsingar geta valdið ótta eða óþarfa ásökunum.
- Rétt matvælaöryggi, hreinlæti og skýr samskipti eru nauðsynleg.
- **Goðsögn:** „Matur sem lítur vel út er alltaf öruggur að borða.“
Staðreynd: Sum hættuleg baktería eða eiturefni sjást ekki; fylgið reglum um matvælaöryggi.
- **Goðsögn:** „Aðeins nemendur sem borðuðu matinn veikjast.“
Staðreynd: Krossmengun getur haft áhrif á starfsfólk og aðra nemendur líka.

Þekking á matvælaöryggi og skýr samskipti koma í veg fyrir veikindi og vernda skólasamfélagið.

Pása og íhuga

Skyndileg veikindahrina í skóla!!!

- Á meðan hádegismat stendur yfir í skólamötuneytinu verða nokkrir nemendur skyndilega veikir og kasta upp. Sögusagnir breiðast hratt út á samfélagsmiðlum um að maturinn sé mengaður. Ótti eykst og sumir nemendur vilja yfirgefa skólann strax, á meðan aðrir neita að borða eða drekka nokkuð. Kennarar vita ekki hvernig þeir eiga að bregðast hratt við og halda öllum öruggum.

„Hvað myndir þú gera ef þú værir nemandi eða kennari í þessari stöðu?“

„Hvernig gætir þú sannreynt upplýsingar og stjórnað ótta á meðan beðið er eftir opinberum leiðbeiningum?“

Pása og íhuga

Skyndileg veikindahrina í skóla!!!

- **Haltu ró** og tryggðu að veikir nemendur fái tafarlausa læknishjálp frá skólahjúkrunarfræðingi.
- **Einangraðu nemendur með einkenni** til að koma í veg fyrir frekari útbreiðslu og tryggja áframhaldandi umsjón.
- **Tjáðu nákvæmar upplýsingar** til starfsfólks, nemenda og foreldra; forðastu að dreifa sögusögnum.
- Fylgdu **heilbrigðisreglum skólans** og **leiðbeiningum opinberra heilbrigðisyfirvalda** (t.d. Rauði krossinn, heilbrigðisyfirvöld).
- **Af hverju eru sum algeng viðbrögð óörugg:**
- **Tafarlaus fjöldaflóttaleið** getur dreift smiti út fyrir skólann og valdið ótta.
- **Að trúa óstaðfestum samfélagsmiðlafærslum** getur valdið ótta, ruglingi eða stimplun.
- Alþjóðleg og evrópsk borgaravarnir mæla með skjótttri einangrun, læknismati og skýrum samskiptum.
- Heilbrigðisyfirvöld leggja áherslu á hreinlæti, umsjón og staðreyndamiðaðar uppfærslur til að koma í veg fyrir ótta.

Rólegt, staðreyndamiðað viðbragð og fylgni við staðfestar leiðbeiningar vernda nemendur, starfsfólk og samfélagið í kring í heilsutengdum neyðartilvikum.

Innrænt hvatning og fyrirmyndir

- **Jarðskjálftaæfing í skóla á Ítalíu:**
Á svæði þar sem jarðskjálftar eru algengir fylgdu nemendur og kennarar í nærskóla **neyðaræfingareglum sínum fullkomlega** þegar skyndilegur skjálfti kom upp.
Róleg og skipulögð fóru þau á **örugg svæði**, hjálpuðu yngri nemendum að halda ró.
Þetta **kom í veg fyrir meiðsli og sýndi fram á mikilvægi æfinga og undirbúnings**.
 - **Samfélagsleiðt fyrirlestur um flóðavarnir í Hollandi:**
Skólasamfélag skipulagði **ungmennastýrða fræðsluherferð um flóðavarnir**, þar sem nemendum var kennt um öruggar rýmingarleiðir og hvernig forðast mætti rangfærslur um flóð.
Nemendur deildu síðan **réttum öryggisupplýsingum** með fjölskyldum sínum og styrktu þannig **undirbúning og seiglu** í nærumhverfinu.
- Með því að æfa **viðbúnað**, fylgja **staðfestum leiðbeiningum**, og hegða sér **ábyrgt**, verða nemendur og kennarar fyrirmyndir, **bjarga mannlífum og draga úr ótta** í raunverulegum neyðartilvikum.

Meira aõ skoõa

- **EU Civil Protection – “Disaster Risk Management in Schools”**
Provides official guidelines and practical advice for schools on disaster preparedness and emergency planning.
Link: https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/european-disaster-risk-management_en
- **Red Cross – “Disaster Preparedness for Schools”**
Offers educational materials, step-by-step guides, and activities for students and teachers.
Link: <https://www.redcross.org/get-help/how-to-prepare-for-emergencies/schools.html>
- **UNDRR – “Disaster Risk Reduction in Education”**
Highlights global best practices and resources for integrating disaster risk reduction into school programs.
Link: <https://www.undrr.org/education>
- **YouTube Video – “Earthquake Safety for Schools” (TED-Ed)**
A short, animated video explaining what students should do during an earthquake.
Link: https://www.youtube.com/watch?v=Vv3_ZU8rKjQ
- **World Health Organization – “Managing Epidemics: Health Emergencies in Schools”**
Guidance on preventing and responding to biological/health-related disasters in educational settings.
Link: <https://www.who.int/publications/i/item/managing-epidemics>

Heimildir sem notaðar voru til að búa til þetta þjálfunarefni

Official Reports and Guidelines

- European Commission. (2024). *Disaster risk management in schools*. EU Civil Protection and Humanitarian Aid. https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/european-disaster-risk-management_en
- Red Cross. (n.d.). *Disaster preparedness for schools*. <https://www.redcross.org/get-help/how-to-prepare-for-emergencies/schools.html>
- United Nations Office for Disaster Risk Reduction (UNDRR). (n.d.). *Disaster risk reduction in education*. <https://www.undrr.org/education>
- World Health Organization. (2020). *Managing epidemics: Health emergencies in schools*. <https://www.who.int/publications/i/item/managing-epidemics>

Multimedia / Videos

- TED-Ed. (2015, March 18). *Earthquake safety for schools* [Video]. YouTube. https://www.youtube.com/watch?v=Vv3_ZU8rKjQ

News / Case Studies / Reports Cited in Examples

- Civil Protection and Humanitarian Aid. (2024). *European disaster resilience goals*. European Commission. https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/european-disaster-risk-management/european-disaster-resilience-goals_en
- World Meteorological Organization (WMO). (2022). *State of climate-related disasters in Europe and globally*. <https://public.wmo.int/en/resources/library>

Educational and Informational Articles / Campaigns

- European Environment Agency (EEA). (2021). *Climate adaptation and resilience in schools*. <https://climate-adapt.eea.europa.eu/nn/eu-policy/eu-adaptation-policy/eu-adaptation-strategy>
- European Commission. (2021). *EU adaptation strategy: Building climate-resilient societies*. https://climate.ec.europa.eu/eu-action/adaptation-and-resilience-climate-change/european-climate-resilience-and-risk-management-integrated-framework_en

Samstarf

<https://ied.eu/>

<https://denizli.afad.gov.tr/>

<https://neotalentway.com/>

<https://www.eva93.lv/>

<https://ngo-nfe4y.com.ua/en>

<https://vonhope.is/>

**Hafðu gaman af VET-READY
Eining 4 SKÓLAVARNAUNDIRBÚNINGI OG
ÖRUGGU NÁMSUMHVERFI
Þjálfunareining 20 Um að takast á við goðsagnir og
rangfærslur um skólahamfarir!**

FOLLOW US

<https://vetready.eu/>